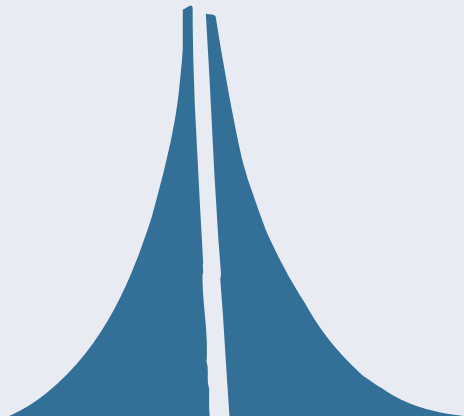

Slettebakken

menighetsblad

NR. 4/12 – ÅRGANG 53

med artikler og reportasjer fra hele Fana prosti

Kyrkjelydsbygging i Carlisle

Ingvild og Roar Hallesby Evjedal i givande ungdomsarbeid i Nord-England. Side 14-15

FOTO: STEINRUNERISA

Roar Hallesby Evjedal, Rachel Lawrence, Sam Carswell, Oliver Carswell, Anna Twyford, Claire Lawrence og Ingvild Hallesby Evjedal

Nellys spesielle historie

Legene ga Nelly Kroksnes under ett år igjen å leve. Dette er nå ti år siden. Hva skjedde?

Side 6-7

Enorme oppgaver

for hennes kristne tro. I 1984 flyktet hun til Norge. Nå driver Genet en omfattende virksomhet for fattige og foreldreløse barn i hjemlandet.

Side 8-9

Arven fra fortiden

Neanderthalernes genetiske profil er nå kartlagt. Forskningsresultatene sier også mye spennende om oss selv den dag i dag.

Side 10-11

FOTO: WIKIMEDIA COMMONS

Sammen for Guds ansikt

Dette er overskriften over og mottoet for den store gudstjenestereformen i kirken vår.

REFLEKSJON AV
JORUNN M. JOHNSEN

Det har vært arbeidet gjennom et par år med å fornye gudstjenesten slik at flere skal bli involvert, slik at lokale krefter og tradisjoner kan påvirke og slik at vi kan få kjenne at gudstjenesten er viktig for oss og for troen vår.

Mange vil i våre dager si at «jeg har min tro, men jeg går sjelden i kirken». Det er flott å høre at troen lever i menneskes hjerter og er en viktig hjelp når livet butter imot. Det er også flott når vi kan være sammen i bønn, lovsangen og fellesskapet om Guds ord.

I skrivende stund skal vi markere ettårsdagen for terroren i Oslo og på Utøya. Det som skjedde den dagen i fjor viste oss noe om betydningen av å stå sammen. Vi mennesker trenger hverandre. Vi trenger støtten og varmen som andre kan gi oss når vi synes livet er vanskelig. Vi trenger noen å dele gleden med når vi opplever gode ting. Vi trenger korrekтивt som vi kan gi hverandre, slik at vi kan vokse som

mennesker. Vi lever ikke alene verken hjemme på barneværelset eller i trygdeleiligheten. Det vi sier og gjør betyr noe for andre, det er alltid noen som positivt bryr seg om oss dersom vi lar dem slippe til. Sammen – det er noe som både krever av oss og som bærer oss.

Gudstjenesten som ukens møtepunkt og samlingspunkt er viktig. Vi trenger fornyelse av troen vår, og vi trenger bekreftelse på den vi er og det vi tror på. Vi trenger å bli sett av hverandre, og vi trenger hjelp til å se hvordan Gud vil bære oss og styrke oss med sin nåde.

En gudstjeneste kan ha ulik betydning for oss. For noen er det musikken, sangen eller detaljer i kirkens utsmykning som er viktig. For andre er det nattverdsfellesskapet eller barnedåpen som berører. For alt dette er det en fellesnevner – vi er samlet for Guds ansikt. Vi retter våre bønner og lovsanger mot Gud, noen ganger klager vi, andre ganger takker vi. Noen ganger undres vi over Bibelens ord og spør «hva i all verden betyr dette». Andre ganger opplever vi at ordet skaper trøst og håp i oss.

Selv om den store gudstjenestereformen vil innebære en del endringer i forhold til hvordan vi har pleid å gjøre det, så vil allikevel det meste være av det kjente og kjære. Sammen skal vi fortsatt få feire fellesskapet – sammen for Guds ansikt. ●

BIRKELAND • BØNES • FANA • SKJOLD • SLETTEBAKKEN • STORETVEIT • SØREIDE

Menighetsbladene i Fana

Slettebakken menighetsblad utgis av menighetsrådet i samarbeid med BKF og de andre menighetene i Fana, og sendes til alle hjem i menigheten. Vi tar i mot artikler av ulike slag og gjerne også tips til reportasjer.

Levering av stoff: Leveres menighetskontoret eller på e-post: slettebakken.menighet@bergen.kirken.no

Lokalredaksjon: Åshild Mæstad, 55 28 53 26 og Astrid Rafteseth, 476 29 842. Lokal kontaktinformasjon: Side 13

Sentralredaksjon: Kun henvendelser ang. fellesstoff til bladet (side 5-12). All annen kontakt: Se side 13.

Redaktør: Magne Fonn Hafskor
tlf. 55 39 04 40 - eyecu@online.no

Produksjon: Dragefjellet - post@dragefjellet.no
tlf. 55 23 25 47 - Filer over 5 mb: jan.hm@frisurf.no

Trykk: Bodoni

Annonser, fellessider (side 5-12):

Knut Sundt Rosenlund - 906 96 474 - costly@online.no

Annonser, lokalsider: Kontakt lokalredaksjonen.

Stoffdeadline neste nummer:

Mandag 24. september

Utgivelsesdag neste nummer:

Tirsdag 9. oktober

Møtekalender/utgivelsesplan:

Se facebook-gruppen «Informasjon menighetsblader Fana prosti»

Sommerlig fra Tyskland

Gudstjenestereformen

Den Norske kirke ved Kirkerådet har vedtatt en ny hovedstruktur for gudstjenestefeiring.

AV JORUNN M. JOHNSEN

Det er her vektlagt at det skal være et lokalt preg på gudstjenestene ut fra både tradisjoner og muligheter lokalt. Det er også vektlagt at flest mulig skal bli involvert i gudstjenestefeiringen gjennom både sang, deltakelse i bønn og nattverd samt i ulike tjenesteoppgaver under gudstjenesten.

Gudstjenesteordningen legger også opp til større grad av fleksibilitet når det gjelder form og uttrykk. Vi har i vår kirke allerede tatt i bruk den nye ordning for dåp.

Den enkelte menighet skal ut fra en overordnet struktur lage sin ordning for den lokale gudstjenestefeiring. Her i vår menighet har et gudstjenesteutvalg forberedt et forslag til menighetsrådet.

besøk

Etter en super Tysklandstur i 2011, var det i år ungdommene fra Slettebakken sin tur til å være vertskap.

AV KRISTIN TRÆTTEBERG.

31 tyskere kom på besøk i sommer og rapportene sier at det ble flotte dager med besøk i Jondal og på Folgefonna.

Her i Bergen bodde gjestene i vertsfamilier. De fikk servert norsk mat og hadde aktivitetsdag ved kirken. Selvsagt ble det også tid til å være turister i sentrum og på Fløyen.

Menighetsbladet har fått tak i et bilde av hele gjengen. Det kan se ut som mange nye vennskapsbånd ble knyttet på en intens sommeruke her på Vestlandet. ●

FOTO: Lars Petter Eide

Har du gått i Slettebakken barnekor?

Koret er 40 år i år! Dette skal feires, og det blir jubileumshelg 20.-21. oktober.

I den forbindelse ønsker vi kontakt med tidligere sangere. Tenk så gøy å treffe hverandre igjen!

Er du i målgruppen? Send en e-post til kristin.traetteberg@bergen.kirken.no eller ring 977 18 438. ●

NB! ALLE BARN: SE HER!

Visste du at du er velkommen til SØNDAGSSKOLE i Slettebakken kirke hver søndag? Her blir vi kjent med mange bibelfortellinger. Kanskje bruker søndagsskolelæreren dukketeater, film eller bilder, eller kanskje dere dramatiserer historien sammen? Det er alltid tid til litt sang, formingsaktivitet eller lek også. Vi starter opp søndag 2. september. Møt opp på gudstjenesten kl.11, så vil søndagsskolelæreren vise vei. *Hjertelig velkommen til både nye og «gamle» fjes!* ●

Menighetens dag lørdag 3. november

Vi minner allerede nå om menighetens dag. Dette er en dag mange vil ha med seg! Det blir som alltid konsert, åresalg, lotteri, barneprogram og mye gøy. Men før den tid er vi veldig glad for alle som vil bidra med gevinster (både hjemmelagede og kjøpte) loddsalg og kakebaking. Alt mottas med stor takk! ●

og Slettebakken menighet

Saken har vært behandlet i menighetsrådet i juni.

På gudstjenesten 16.september 2012 vil vi bruke den nye liturgien som vi nå foreslår

blir vår nye lokale ordning. I etterkant av denne gudstjenesten vil det bli avholdt menighetsmøte der alle medlemmer i vår menighet får mulighet til å komme med sine vurderinger og innspill i saken. Saken vil så bli sluttført i møte i menighetsrådet 24.september før den sendes videre til Biskopen i Bjørgvin for endelig godkjenning.

Det vil dessuten bli avholdt to temakvelder i høst der vi blir nærmere kjent med den nye gudstjenesteordningen. Dette er tirsdag 16.10.12 og onsdag 14.11.12, begge kvelder kl 19.30.

På pensjonisttreffet 7.11. vil gudstjenestereformen også bli dagens tema. ●

HolbergFondene

Hva syns du om gudstjenestene våre?

Nå er det liturgireform i den norske kirke og hver menighet skal bestemme hvordan liturgien skal være hos seg.

AV MENIGHETSRAÐSLEDER INGER MAREN TVEIT

Liturgi er ordet vi bruker for de faste leddene i gudstjenesten. Hva er viktig for deg i liturgien på søndagenes gudstjenester?

Gudstjenesten vil jeg sammenligne med det å gå tur på kjente stier i skogen. Liturgien er i stor grad den samme kjente søndag etter søndag med de faste leddene som vi har hatt i kirken siden... ja, i lang tid!

I sommer har jeg hatt mange gode dager i feriehuset mitt i Hardanger. Derfra går jeg mange turer i skogen og på fjellet. Noen ganger tar jeg med meg kart og kompass og finner nye og ukjente stier. Men de aller fleste dagene går jeg den samme runden. Når jeg går den kjente stien der jeg ikke trenger å tenke på hvilken retning jeg skal ta, får jeg øynene opp for detaljene. Jeg kan nyte utsikten innover fjorden en solfylt dag, eller de skarpe fargene som kommer frem når det regner – den lille skogblomsten i skyggen av de store trærne eller

skogbunnen som er ideell for de gode sopene jeg planlegger å plukke i høst. I sommer var det et nytt hogstfelt på deler av min sti. Dermed kunne jeg velge å fornye deler av ruten eller gå den vante veien.

Det kan være ulike deler av gudstjenesten som blir viktig for meg de ulike søndagene. Noen ganger er det en salme – andre ganger velsignelsen eller følelsen av fellesskapet som vi alle er en del av.

Det skal bestemmes en ny ordning for gudstjenestene i Slettebakken. Menighetsens gudstjenesteutvalg har arbeidet frem

et forslag som vi skal bruke søndag 16. september.

Når vi etterpå skal ha menighetsmøte vil vi høre din mening.

Vi håper så mange som mulig vil være med og fortelle hva dere mener. Hva er viktig for deg i gudstjenesten? Der hvor det er ulike alternative «stier på vår tur» gjennom gudstjenesten, hvor ønsker du vi skal gå? ●

Misjonsfest

Kamerunringen
ønsker velkommen til
misjonsfest søndag 9.
september kl 18.00 i
Menighetssalen,
Slettebakken kirke

Er du mann over 70?

Da må du få med deg høstens «11-kaffen for menn»!

Onsdag 12. september er første sammenkomst i høst, «11-kaffen for menn» i Slettebakken kirke.

Du trenger selvsagt ikke være over 70 år. Dette er for alle som ønsker et mer aktivt liv og vil delta i et positivt fellesskap. Noen å snakke med, noen å spille biljard med, noen å hjelpe og lignende.

Samlingen begynner kl 11 i ungdomsavdelingen i kir-

kens underetasje. Her er god plass med biljard og andre spill; både elektroniske og tradisjonelle spill. Det skal være rom for samtaler og et felles måltid mat; fram til ca. kl 13.

Høstens møteplan:

September: 12. 19. og 26.
Oktober: 10. 17. 24. og 31.
November: 14. 21. og 28.

Hilsen diakoniutvalget. ●

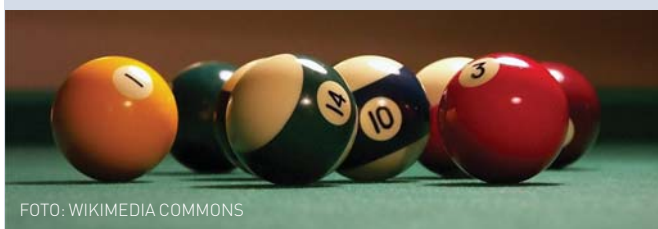

FOTO: WIKIMEDIA COMMONS

Kjøkkenhjelp søkes!

Vår månedlige middagsservering er et populært tilbud.

Særlig setter travle småbarnsforeldre pris på å komme til duk og dekket bord midt i hverdagen. Men for å opprettholde dette tilbudet trenger vi litt hjelp. Har du et par timer til overs en gang i måneden? Du trenger ikke å være kokk, men liker du å gjøre det kose- lig rundt deg og svinge oppvaskbørsten er det en fordel. Vi kan love mange blide fjes og ros i belønning. ●

Er dette noe for deg? Ta kontakt på e-post: kristin.traetteberg@bergen.kirken.no eller 977 18 438

Kulturkalender

Fana kirke, søndag
9. september kl. 19.00:
Orgelkonsert med Marco
Aurélis Lisch (Brasil)
Billetter kr 100.

Bønes kirke tirsdag 18.
september kl. 19.30:
Kulturkveld om Fredrik
Konow Lunds boligarki-
tektur på Kråkenes.

Storetveit kirke lørdag
22. sept. kl. 17.30: Jubi-
leumskonsert med Agape.

Fana kyrkje lørdag 29. sept.
kl. 17: Jubileumskonsert
med Fana kyrkjekor og
Fana kammerorchester

Birkeland kirke søndag
30. sept.: Diakonens dag.
Preken v. biskop emeritus
Olav Skjevesland m.m.

Søreide kirke torsdag
4. oktober kl. 20.00:
Bergen Musik Corps og
koret Jubilate hyller Erik
Bye i ord og toner. Fri
entré, kollekt.

Bønes kirke tirsdag 23.
oktober kl. 19.30: Kultur-

kveld med pastor Egil
Svartdahl. Tema: «Den
gode samtalen».
Pris kr. 100,-

Slettebakken, lørdag
3. november: «Menighe-
tens dag», med mange
aktiviteter inne og ute.

Folkekirken vår består!

I 2014 er det 200-årsjubileum for grunnloven. 200 år er mange dager. Vårt samfunn er kraftig forandret fra den gang til nå.

REFLEKSJON AV
PROST PER
BARSNES

Grunnloven har også tidligere blitt endret og «ført ajour» i forhold til endrede holdninger i samfunnet. I 1814 var for eksempel jøder diskriminert og ute-
stengt fra riket, noe Henrik Wergeland i sin tid kjempet intenst for å endre, og lyktes med til sist.

Norge er i dag et pluralistisk samfunn, hvor ulike livssyn lever side om side. Religionsfrihet er en viktig menneskerett, og det stilles i dag krav til at Staten likestiller de ulike livssyn og trossamfunn, stimulerer til at de gjensidig respekterer hverandre, og gjør sitt til at de som borgere av Norge lever fredfullt sammen. Likestillingen kommer også til uttrykk ved at alle tros- og livssynssamfunn får det samme kronebeløp i tilskudd fra Staten per medlem som Den norske kirke får. Denne ordningen ble innført før grunnlovsendringen den 21.05.2012.

En annen viktig side ved religi-

onsfriheten er at tros- og livssynssamfunn har selvråderett. Utnevning av biskoper og proster vil heretter skje i regi av Kirken selv, ikke av regjeringen i statsråd. Det såkalte tverrpolitiske kirkeforliket i Stortinget som førte til grunnlovsendringen har derfor sterk støtte både i Den norske kirke og i de andre kirkesamfunn i Norge. I tråd med likestillingen er «den evangelisk lutherske kirke» strøket i §2, der det heter: «Værdigrundlaget forbliver vor kristne og humanistiske Arv. Denne Grundlov skal sikre Demokrati, Retsstat og Menneskerettighetene». Forbliver er et viktig ord som understreker at grunnlovsendringen ikke representerer en endring i det verdifundament Norge som stat fortsatt skal bygges på.

Som landsdekkende folkekirke har Den norske kirke tatt ansvar for at alle nordmenn, hvor de enn bor, i sentrale strøk eller langt utenfor allfarvei, alltid har hatt kirkelig betjening tilgjengelig. Her skiller statskirken seg fra de andre kirkesamfunn, som i sin frihet ikke tar slike hensyn når det gjelder hvor de skal virke. Her

gjelder det å være på vakt. Den norske kirke skal fortsatt være en landsdekkende folkekirke, men det sier seg selv at trang økonomi kan sette en slik målsetting under press.

Nettopp for å ivareta at Den norske kirke skal være landsdekkende, får Den norske kirke som folkekirke derfor fortsatt en særstilling i grunnloven i forhold til andre kirke- og livssynssamfunn. I den nye §16 står det eksplisitt: «Alle Indvaanere af Riget have fri Religionsutøvelse. Den norske kirke, en evangelist-luthersk kirke, forbliver Norges Folkekirke og understøttes som saadan af Staten. Nærmere Bestemmelser om dens Ordning fastsættes ved Lov. Alle Tros- og Livssynssamfund skal understøttes paa lig Linje».

I praksis vil den menige mann og kvinne ikke merke noen forskjell. Selv om forholdet mellom stat og kirke er endret ved at vi har fått en konfesyonsfri stat, så er vår landsdekkende folkekirke fortsatt en form for statskirke, der det økonomiske ansvar for kirkens virksomhet også i fremtiden deles av stat og kommune. ●

Ta kontakt dersom du ønsker at ditt barn eller din ungdom skal ha en skolehverdag hvor kristne verdier råder grunnen.

En skole hvor den enkelte har betydning!

Bergen Kristne Grunnskole
Øvre Kråkenes 49
Tlf 55 98 78 20, www.bkgs.no

Husk på dåpsbarna!

Gode bøker og god musikk får du hos

Bok & Media Vestbok

Vetrlidsallmenningen 1
tlf. 55 31 79 63 post@vestbok.no
www.vestbok.no

Mellom hvert menighetsblad...
følg med i

Fanaposten

Tlf.: 55 11 80 10
Fax: 55 11 80 11

Hver fredag:
Kunngjøring om
gudstjenester
i Fana Prosti.

E-post:
sylvi@fanaposten.no

Vil du bli frivillig medarbeider på Kirkens SOS?

Innføringskurs for nye frivillige medarbeidere på telefon eller SOS-chat begynner i september!

Vi trenger mennesker som vil prate med medmennesker som har det vanskelig. Oppgaven din er å lytte og tenke høyt sammen med den som tar kontakt. Du skal ikke gi råd eller løse den andre sine problemer.

Du får innføringskurs, veiledning og videre faglig oppfølging så lenge du er med i tjenesten. Vanlig vaktturnus er ca. hver 12. dag, tilpasset din hverdag. Kirkens SOS er en døgnåpen krisetjeneste, tilgjengelig via telefon, SOS-melding og SOS-chat.

Du må være mellom 20 og 80 år, og du må ha avstand til egne kriser. Innføringskurs starter 24. september. Kurset er gratis og omfatter undervisning om samtalemetodikk og krisehåndtering.

Interessert? Kontakt Kirkens SOS i Bjørgvin, tlf 55 32 58 45/ mob 941 83 654
Epost: bjorgvin@kirkens-sos.no • Se www.kirkens-sos.no/bjorgvin for mer info.

 Kirkens SOS

Nelly Kroksnes (75):

Mirakelkvinnen

Da Nelly Kroksnes fikk diagnostisert eggstokkreft i fjerde stadium, ga legene henne 6-10 måneder igjen å leve. Ti år senere er alle spor etter kreften borte.

TEKST OG FOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

– Jeg trodde at jeg skulle dø, for legene sa det jo. Men jeg følte det aldri slik, sier Nelly Kroksnes, som er en av åtte tidligere pasienter som forteller historien sin i en ny bok skrevet av forskere ved Universitetet i Tromsø.

Navnet Nelly Kroksnes skulle være godt kjent blant leserne av menighetsbladene i Fana. Da hun ble førtidspensjonert våren 2002, hadde hun bak seg 12 år som journalist i Fanaposten. Hennes blide åsyn var i denne perioden nærmest allestedsnærværende i bydelen. Men begynnelsen på hennes pensjonisttilværelse ble langt fra noen dans på roser.

– Samme høst som jeg sluttet i jobben, ble yngstebroren min syk og døde av hjernekreft, forteller hun.

– Det var fælt. Vi hadde et nært forhold, og delte interessen for litteratur og musikk.

Samtidig begynte hun selv å kjenne at noe var galt. Hun ble lett svimmel, og fikk en merkelig mage. Da hennes eldste barnebarn skulle konfirmeres, merket hun at kjolen strammet over magen.

Gikk til privatklinikk

– Fastlegen var på ferie. Da han kom hjem, var jeg blitt ordentlig dårlig. Jeg klarte ikke å spise, og ble tynn som bare det. Men magen vokste.

Hun antok selv at det var en vanncyste. Legen anbefalte henne å bestille time til ultralyd. Ventetiden var på et halvt år.

– Da gikk jeg til privatklinikken Omnia på Danmarks plass. Der traff jeg en eldre gynekolog med bakgrunn fra Haukeland sykehus. Han tok meg på alvor, og fikk meg innlagt på Kvinneklinikken. Hadde jeg fulgt fastlegens råd, ville jeg nok ikke levd i dag.

På Kvinneklinikken fikk Kroksnes slått fast at hun hadde eggstokkreft. En uke etter at hun kontaktet Omnia, ble hun lagt inn for operasjon.

– Etter operasjonen spurte jeg kirurgen om han hadde fått fjernet det meste. «Vi kan snakke om det i morgen» var det korte svaret.

Fikk dødsdommen

Operasjonen hadde avdekket at hun hadde spredning til lungene. Sykdommen var kommet for langt, og hun ble bare åpnet og lukket igjen.

– Dagen etter fikk jeg snakke med en annen lege. «Er det dødsdommen du gir meg?» spurte jeg. «Du har liten og ingen sjanse til å bli frisk, men vi prøver om cellegift kan hjelpe noe», svarte han, og ga meg 6-10 måneder igjen å leve.

– Forberedte du deg på å dø?

– Ja, men jeg følte aldri at jeg skulle dø. Men jeg trodde det, for de sa det jo. Jeg husker godt hva jeg sa til legen, selv om det nå er ti år siden. «Livet mitt har vært godt», sa jeg. «Jeg har opplevd mye, fått brukt evnene mine, har familie som jeg er glad i og jeg er ikke redd».

– Hva svarte legen til det?

– Han sa at en slik filosofi var den beste hjelpen jeg kunne ha.

Magnetterapi og misteltein

Hjemme hadde jungeltelegrafene gått mens hun var innlagt. Mange engasjerte seg for henne, og hun fikk råd om alt fra styrkedrikker til alternative behandlere. Et av rådene var å kontakte Bergen Magnetterapi, en klinikk lokalisert i Åsane.

– Min datter, Ine, hadde hørt om en mann som ble frisk der, forteller hun.

– Så jeg var så vidt ute av sykehuset før vi dro av gårde.

På magnetklinikken ble hun tatt godt imot av behandleren, som også eier og driver firmaet. Han fortalte at han ikke kunne behandle sykdommen, men han kunne hjelpe henne med å få immunforsvaret opp og gå igjen. Hun tok behandling der tre ganger ukentlig, ved siden av at hun fikk resept på misteltein fra en lege som også praktiserer naturmedisin.

Svulsten borte

– Jeg reagerte sterkt på den første sprøyten med misteltein. Legen sa at det var et godt tegn, siden det betydde at medisinen virket. Den gode kampen var i gang.

Denne høsten tok hun også hele tre cellegiftkur. Det hadde vært en utmattende

tid, men hun begynte nå å føle seg bedre. I slutten av november 2002 ble hun så innlagt på Haukeland sykehus for ny undersøkelse. Det viste seg da at svulsten var så godt som borte, og at det dermed var mulig å operere. Julen det året ble bedre enn hun kunne håpet på, og like over nyttår ble hun innlagt for å operere bort det som var igjen av svulsten.

Flyttet til Åsane

– Så var jeg plutselig frisk, sier hun.

– Jeg vet ikke hvordan det gikk til, men det må ha vært en kombinasjon av cellegiften, magnetbenken og mistelteinen.

Sykdommen hadde brakt familien hennes tett sammen, og senere samme året flyttet hun og mannen inn i tomannsbolig i Åsane sammen med datteren, svigersønnen og sønnen deres.

– Alle de gode naboene våre i Ulsmågåsen var borte, så det var ikke lenger noen grunn til å bli boende der, forteller hun.

– Så ble din mann syk?

– Jeg vil ikke si det slik. Men gjennom flere år ble han sakte men sikkert mer dårlig til beins. Han hadde løsemiddelskade, men døde av kreft.

Døde på påskeaften

Mannen hennes hadde nok hatt kreft lenge, men det ble oppdaget først da han trakk en visdomstann. Da gikk det fort.

– Knut døde på påskeaften i fjor, sier hun stille.

En tåre trille nedover kinnet.

– Det er godt at vi mennesker ikke vet alt som skal skje.

– Har du gjort deg noen tanker om det åndelige oppe i alt det du har vært gjennom?

– Jeg har alltid vært et veldig religiøs menneske. Helt siden jeg var liten har jeg sett en mening i alt som skjer.

Eldre lesere husker kanskje faren til Nelly Kroksnes. Han het Cornelius Josef Corneliusen (1888-1972), og var aktiv i arbeiderbevegelsen i Bergen.

Fritenker

– Min far var syndikalist, og stod utenfor partisystemet. Jeg husker at han hadde

VAR DØDSSYK: – Livet har ikke forandret seg, men det er blitt mye dypere. Jeg har fått mer trygghet i meg selv, sier Nelly Kroksnes, som legene bare ga få måneder igjen å leve – for ti år siden.

mange innlegg i en avis som het Arbetet. Min mor kalte ham bare for Nel, det er derfor jeg fikk navnet Nelly. Da jeg var liten, pleide jeg å presentere meg som Nellekine.

Hun smiler, fortaper seg et øyeblikk i minnene.

– Han omtalte seg selv som fritenker.

– **Det har du arvet?**

– Ja. Men jeg er likevel en kristen. Jeg tror på en høyere mening med det hele, at det finnes krefter i tilværelsen.

Ble bønnhørt

Hun ser opp i taket.

– Det var en morgen i fjor vinter, da min mann var syk. Vi hadde strevd lenge med å få kontakt med legene, og hadde til slutt fått en time på sykehuset. Min datter skulle kjøre oss. Da vi kom opp i veien, viste det seg at bilen hadde punktert. Da foldet jeg hendene og ba en bønn.

I samme øyeblikk kom naboen hennes kjørende forbi, og tilbød seg å hjelpe.

– Han skrudde av hjulet, og lånte oss stepphjulet sitt, slik at vi nådde frem til Hau-

keland til avtalt tid. Det var et viktig møte, og vi hadde strevd med å få hjelp.

«Nå reiser du»

– **Hvordan tok dere farvel?**

– Det var veldig pent. Stille. Aldeles nydelig. Han hadde hatt det så vondt så lenge, men hadde nå fått god hjelp fra smerteteamet. Han beholdt sin klare forstand til det siste.

Hun snakker langsomt, og øynene blir våte igjen.

– Knut kunne ikke lenger snakke, men skrev lenge. De tre siste døgnene bodde Ine og jeg på Haukeland. Langfredag var han veldig bevisst. På påskeaften var han roligere. Vi kunne se at han ikke hadde det vondt. Han fulgte oss med øynene og trykket oss i hendene. Jeg og Ine stod på hver vår side av sengen og snakket til han. «Nå reiser du» sa jeg.

Tror på noe mer

Hun tørker en tåre.

– Det var godt at han fikk dø, sier hun.

– Jeg tror på en styrelse både i denne ver-

«Alternative veier: Pasienter med eksepsjonelle sykdomsforløp» er skrevet av Tove Kruse og Anita Salamonsen, og ble utgitt av Gyldendal forlag nå i august.

FAKTA: Eksepsjonelle sykdomsforløp

- «Alternative veier» presenterer viktige veier til ny kunnskap om alternativ og komplementær behandling.
- Nelly Kroksnes og syv andre tidligere pasienter med alvorlige diagnoser forteller her om sine gode sykdomsforløp knyttet til bruk av alternativ behandling.
- Felles for de åtte er at de har registrert sine erfaringer i Register for eksepsjonelle sykdomsforløp (RESF) ved Universitetet i Tromsø.
- Boken gir innblikk i erfaringene og kunnskapen som disse åtte pasientene har tilegnet seg.
- Boken inneholder også ny forskning på norske og danske pasienters eksepsjonelt gode sykdomsforløp.
- Et eget kapittel inneholder innspill og refleksjoner rundt pasienters bruk av og erfaringer med alternativ behandling.
- Mer informasjon: www.gyldendal.no

PÅ CRUISE: – Knut hadde så fint smil, sier Nelly Kroksnes. Bildet ble tatt på et cruise fra Italia til Tyrkia våren 2007. – Det var noe av det flotteste jeg har vært med på. FOTO: PRIVAT

den og i andre dimensjoner. Vi mennesker skal ikke vite alt, det er nok ikke meningen. Men det finnes nok mye mer.

– **Tror du at dere vil treffes igjen?**

– Ja. Jeg går ikke og tenker på det, men jeg kan merke et nærvær. I bokhyllen har jeg et bilde fra et cruise vi var på. Om kvelden ser jeg på det, og forteller ham hva jeg har gjort. Da er det som om ansiktsuttrykket hans på bildet forandrer seg. Han lyser liksom opp. ●

– Jeg har 4000 barn

Etter å ha vært fengslet og torturert for sin kristne tro, ble Genet Loulseged hjulpet til Norge. I dag driver hun en omfattende virksomhet for fattige og foreldreløse barn i hjemlandet Etiopia.

TEKST OG FOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

– Noen misjonærer visste om min situasjon, og hjalp meg til å få et studieopphold ved Universitetet i Oslo, forteller Loulseged.

Dette var sommeren 1984. Genet, som den gangen var 25 år, hadde vært utsatt for fengsling og tortur på grunn av sin kristne tro.

– Kristendom var forbudt under den daværende kommunistiske regjeringen. Vi ble tvunget til å verve oss i deres politiske organisasjon, men jeg nektet.

Hun ble da arrestert, og satt fengslet i to måneder. «Fengselet» var en nedlagt garasje. Her satt hun sammen med flere andre fanger, uten nok klær og med minimalt av mat.

– Visste foreldrene dine hvor du var?

– Ja, nesten hele min familie var arrestert, og min eldste bror ble drept.

Hun blir stille. Det kommer noen tårer, og hun snur seg vekk.

– Du ble slått?

– Ja med stokk og spiker.

– Du var bare 25 år. Var du redd?

– Ja, jeg var redd hele tiden. Jeg visste at folk ble drept. Men jeg ba til Gud, og Han hjalp meg.

22. juli 2011

I fjor var hun i Oslo da bomben ble sprengt i

regjeringsbygget. Da kom tankene tilbake.

– Det var sjokkerende å oppleve dette i fredelige Norge. Først trodde jeg det var et jordskjelv. Folk rundt meg ramlet overende, og jeg så vinduer bli knust. Jeg hørte sirener, og folk løp forvirret rundt. «Nå skjer det som jeg rømte fra» tenkte jeg.

Da hun kom til Norge i 1984, fikk hun både oppholdstillatelse og plass på bibelskole. Senere fortsatte hun med studier på BI i Oslo, og ble bedriftsøkonom.

– Så du ble værende i Norge?

– Ja. Jeg begynte å jobbe hos forskjellige firma som tolk og regnskapsfører.

500 kroner i startkapital

Arbeidet med den nye organisasjonen begynte etter at Genet Loulseged, for første gang på ti år, reiste hjem for å besøke sin familie. Dette var i 1994, etter at kommunistregimet var falt.

– Min far var alvorlig syk, og døde en uke etter at jeg kom. Jeg ble værende en stund, og så med egne øyne hvordan situasjonen var. Folk fra min generasjon var uten jobb, det var mye fattigdom og barna savnet skolegang.

Hun sendte derfor et brev til sine tidligere klassekamerater i Norge, som svarte med å sende henne 500 kroner. Det ble startkapita-

Fakta om Etiopia

- BNP per innbygger: 350 USD
- Barnedødelighet per 1000: 104
- Hiv-smittede, 15-49 år: ca. 1,4 prosent
- Barn i skolen: 83,5 prosent
- Analfabeter 15-24 år: 70,2 prosent

KILDE: NORAD.NO

len for New Life Community, der Genet Loulseged er daglig leder.

Skoler og barnehjem

– Det begynte med en utendørs skole, der jeg fikk med meg mine barndomsvenner som lærere. Hele organisasjonen er bygget opp fra ingenting, forteller hun.

Tilbake i Norge fikk hun vist egne videoopptak på lokaltv i Oslo. Mange ble rørt av det de så, og tok kontakt for å støtte henne. Dette ble opptakten til New Life Community, og selskapet ble registrert i Brønnøysund. I dag driver de blant annet elleve skoler, seks yrkesskoler, gymnas, fire helsestasjoner og barnehjem for foreldreløse barn. Mange barn mistet sine foreldre i krigen mellom Eti-

FREMTIDSHÅP: – Jeg håper på en lysere fremtid for Etiopia når vi får utdannet flere folk, sier Genet Loulseged.

STORT BEHOV: Mer enn 100.000 barn (under) bor på gaten i Addis Abeba. Organisasjoner som NLC møter enorme oppgaver. FOTO: OLAV ASPHOLT

opia og Eritrea (1998-2000). I tillegg dør mange voksne av aids-relaterte sykdommer. Forventet levealder i Etiopia er 45 år.

Mistet Norad-støtte

– Vi hjelper mange familier på helsestasjonene våre, og vi har også fått bygget en vannpost med rent vann, sier hun.

Organisasjonen jobber nå i tre av landets regioner, men sliter økonomisk etter at Norad kuttet sin støtte.

– Vi hadde en avtale med Norad på seks år, der de årlig støttet oss med 900.000 kroner. Denne avtalen gikk ut i 2010. Men vi jobber med å få på plass en ny avtale.

En etiopisk årslønn ligger rundt kr 20.000 om du har høyere utdanning, halvparten

Nei til ytterligere Norad-støtte

– NCL-søknadene ble vurdert som svakere enn mange av konkurrentenes.

AV MAGNE FONN HAFSKOR

Dette sier sier underdirektør Gunvor W. Skancke i Norads avdeling for sivilt samfunn. New Life Community fikk 2,7 millioner kroner i tilskudd fra Norad i årene 2008-2010. Støtten gikk via Global Aid Network. I 2010 sa Norad at dette ville være det siste året med økonomisk støtte, men NLC søkte likevel i 2011 og fikk avslag.

– Konkurransen om midler til frivillige organisasjoner er stor, understreker

Gunvor W. Skancke.

– NLC driver i dag et omfattende arbeid i tre regioner, der Norad-midlene har vært viktige for å sikre kontinuiteten. Er det ikke uheldig å vinge klippe en organisasjon som dere selv har vært med å bygge opp?

– Det er nettopp den økonomiske bærekraften i innsatsen som har vært tema i dialogen mellom Norad og NLC, forklarer hun.

Bistandsmidler skal kun

ha en begrenset varighet, og Norad er opptatt av å utfordre organisasjonene på å finne flere økonomiske bein for sin virksomhet.

– Vi gir tilskudd til prosjekter, ikke til oppbygging av organisasjoner i seg selv.

– Er det gjort noen utredning på hva uteblivelsen av Norad-midler vil bety for NLC?

– Nei, men jeg antar at NLC har gjort slike beregninger selv, sier underdirektør Gunvor W. Skancke.

Fakta: New Life Community (NLC)

- NLC driver en omfattende virksomhet med blant annet barnehager og skoler for 4.500 fattige/foreldreløse barn.

- Organisasjonen har drevet integrerte barne- og kvinneprosjekter siden 1995 i Addis Abeba og fra 1999 i Akaki. I dag har organisasjonen vel 130 faste ansatte. Leder er Genet Loulseged.

- NLC Ethiopia har fått støtte fra Redd Barna og Kirkens Nødhjelp i Etiopia samt den norske og nederlandske ambassaden i Etiopia til bygging av infrastruktur og egen kapasitet.

- Du kan støtte arbeidet ved å sette penger inn på NLCs gavekonto 1644.28.14388.

- Mer informasjon: www.newlifecommunityethiopia.org og www.newlifecommunity.no

dersom ikke. Da sier det seg selv at Norad-midlene betalte lønnen for mange viktige medarbeidere.

Mikrofinans

Dersom de ikke får en ny avtale, håper organisasjonen å få inn penger fra firmaer.

– Vi har opprettet en ordning, der bedrifter kan forplikte seg til å gi oss 10.000 kroner årlig, opplyser Loulseged.

En viktig del av organisasjonens arbeid er såkalt mikrofinans, der de låner ut penger til oppstart av egen virksomhet. New Life Community samarbeider her med Degaf mikrobank, som har en rekke prosjekter rettet mot mishandlede kvinner og forebyggende arbeid mot hiv/aids og omskjæring av jenter.

– De fleste låntagerne er fattige kvinner. Jeg begynte for ti år siden med å låne ut penger til noen få kvinner. I dag har 3500 kvinner klart å starte egen virksomhet gjennom mikrofinans.

Familien først

Nøkkelen til denne suksessen har vært å låne ut til kvinner.

– Vi låner ut til menn også, men prioriterer kvinnene. Etiopiske kvinner har vært undertrykket. Når kvinnene får lån, rykker de opp

til toppsjef for familien, og prioriterer å bruke pengene til alles beste.

– Gjør ikke menn det?

– Ikke på samme måte som kvinnene. Jeg har sett mange eksempler på hvordan de har klart å bygge vannposter, få bedre boforhold og gi barna bedre kosthold.

– Hva sier far når mor får mikrolån?

– Det kan bli konflikter. Men kvinnene blir sterkere og sterkere, og vi ser resultatene.

Indre tilfredsstillelse

– Du har nå vært motoren i New Life Community siden oppstarten i 1994. Hva får deg til å gjøre dette?

– Jeg får en indre tilfredsstillelse når jeg ser elevene, som vi engang underviste på steiner i bambushus, gå ut av universitet og høyskole med gode eksamener. Det samme gjelder mikrofinans, der jeg ser hvordan dette forandrer livet for mange familier. Jeg sier til meg selv at jeg gir mitt liv for hele samfunnet.

– Har du barn selv?

– Jeg har 4000 barn. Min visjon er mitt barn. Det er fint å være sammen med ditt barn, passe på hva det spiser og hvilke klær det går i. Jeg føler det ansvaret hele tiden, og bruker all min tid på organisasjonen.

Hun smiler bredt.

– Det føles ikke som noe offer. ●

Neandertaler- genomet kartlagt

Hvem var neandertalerne, dette istidsfolket, som på en måte var oss - og likevel noe helt annet?

AV MAGNE FONN HAFSKOR

En del av svaret fikk vi i mai 2010. Det tyske Max Planck-instituttet for evolusjonær antropologi (EVA) kunne da, etter fire år med nitid arbeid, endelig publisere neandertalernes genom. Resultatet viste at vi fortsatt bærer med oss rundt fire prosent av denne utdøde menneskearten sitt genmateriale.

De navngjetne

Kanskje det er dette folket vi møter i Første Mosebok: «*Det var kjemper på jorden i de dager, og siden også. For gudesønnene gikk inn til menneskedøtrene, som fødte dem barn. Dette er de mektige fra eldgammel tid, de navngjetne*» (1. MOS. 6:4).

For navngjetne må de ha vært, disse kortvokste tungvekterne som moderne mennesker først ble kjent med da vi kom til

Arven etter

Midtøsten og Europa for rundt 60.000 år siden. Evolusjonært skilte vi lag med dem i Afrika allerede for mer enn 600.000 år siden. Da våre nærmeste forfedre møtte dem igjen, var de godt tilpasset den siste istidens harde klimatiske forhold, med kraftig beinbygning og robuste kropper. De var likevel langt mer avanserte enn våre populære forestillinger og mytologi (troll, kjemper, giganter, kykloper) vil ha oss til å tro.

Neandertalerens halskjede

I boken «*The Neanderthal's Necklace: In Se-*

HULEBOER: Mange turister ønsker å se Denisovahulen i Sibir, der beinfragmentene etter de mystiske denisovanerne ble funnet. (Foto: Nikolay Chuvaev)

arch of the First Thinkers» (Wiley, 2002) tar den spanske paleoantropologen Juan Luis Arsuaga oss med på en reise tilbake til neandertalernes Europa. Han introduserer oss for et folk som hadde språk (de hadde sannsynligvis problemer med konsonantene k og g), kjente til ilden, laget vakre steinredskaper, spilte enkle melodier på beinfløyter og gravla sine døde sammen med blomster og urter. I franske huler er det funnet fargekrittliggende brunsteiner som kanskje ble brukt til dekorativ kroppsmaling og gjennomborede dyretenner som en gang har vært et halsbånd rundt nakken på en av datidens skjønnheter.

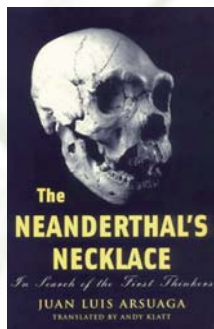
Detektivhistorie

På jakt lot dette istidsfolket seg ledsage av en trofast firbent venn. Forskning tyder nemlig på at menneskets beste venn skilte lag med ulvegenene i en neandertalerleir for rundt 100.000 år siden. Jaktredskapene var trespyd og flintøkser, men ikke pil og bue.

SLEKTNING ELLER IKKE - DET ER SPØRSMÅLET: Svante Pääbo ved Max Planck-instituttet i Leipzig ledet arbeidet med å kartlegge neandertalernes genom. Her poserer han med et rekonstruert kranium fra en neandertaler. FOTO: FRANK VINKEN

istidsfolket

KULTURMENNESKER: Juan Luis Arsuaga forteller blant annet om funnet av et neandertalhalsbånd. Og hva er kjennetegnet på folk som liker å pynte seg? De har kultur.

Dette betød at de ofte gikk i nærkamp med byttedyrene, og da var det nok ikke alltid neandertalerne som gikk seirende ut. Moderne mennesker brakte ny teknologi inn i områdene deres, og funn tyder på at de handlet fiskekroker, harpuner og synåler (laget av bein) hos de nyankomne. Nå viser det seg altså at vi utvekslet mer enn enkle redskaper med dem. Å lese om dette er som å følge med i en spennende detektivhistorie, der det stadig legges frem nye beviser og funn. Oppdateringene finner du på hjemmesiden til Max Planck-instituttets avdeling for evolusjonær antropologi - med den passende nettadressen www.eva.mpg.de.

X-kvinnen

Det siste året har dette nettstedet skrevet mye om funnet av nok en spennende puslebit fra menneskehetens historie. Denne gangen handler det om den mystiske X-kvinnen, som verken var neandertaler eller

moderne menneske. Derimot representerer hun en hittil ukjent menneskerase som har fått navnet denisovanere (etter funnstedet). X står for ukjent, og er i så måte et veldig bra navn på denne siste oppdagelsen på menneskets stamtre. Det var i 2008 at forskere nærmest snublet over et en beinrest etter henne i den sibirske Denisovahulen i Altai-fjellene. Her hadde hun altså sitt bosted for 40.000 år siden, i en verden der neandertalerne fortsatt var den dominerende europeiske menneskerasen.

Urtidsmennesker

Så langt vet vi ikke så mye mer enn dette om hvem denisovanerne var. Funnene i hulen begrenser seg til X-kvinnens lillefinger, en jeksel fra et annet medlem av denne menneskerasen, noen beinredskaper og et polert armbånd. Det siste tyder på at denisovanerne var et avansert og oppfinnsomt folk, som, i likhet med neandertalerne, endatil likte å pynte seg. De var definitivt mennesker. DNA-analyser av de sparsomme funnene viser slektskap med folk fra øygruppen Melanesia (inkludert Ny-Guinea) i Stillehavet. Max Planck-forskerne tror derfor at denisovanerne en gang levde spredt over store deler av Øst-Asia.

Vi er alle afrikanere

Arven etter neandertalerne er større. Kartleggingen av deres DNA viser altså at deler av deres genmateriale finnes i alle nålevende

mennesker, bort sett fra afrikanere. Det siste er et paradoks i seg selv. Hele den menneskelige evolusjonshistorien fant sted i Afrika, og det er også her vi fortsatt finner våre aller nærmeste slektninger (sjimpansen, bonobo og gorillaen). Etter at vi forlot det afrikanske kontinentet, kolonisererte vi alle andre tenkelige steder på vår vidstrakte klode. Uten noensinne å se oss tilbake. Og neandertaleren? De siste sporene etter dette urfolket er bare 25.000 år gamle, og ble funnet i Gorhamhulen i Gibraltar-klippen - med utsikt over til det tapte afrikanske kontinent. ●

TUNGVEKTER: Rekonstruert skelett av neandertaler, basert på beinfragmenter fra en rekke ulike funn

Menneskets fire millioner år lange reise

- Moderne vitenskap mener at sjimpansen og underarten bonobo er våre to nærmeste evolusjonære slektninger.

- Adskillelsen mellom vår utviklingslinje og sjimpansens skal ha skjedd for rundt 4,1 millioner år siden.

- En teori er at dette har sammenheng med dannelsen av den østlige delen av Riftdalen, som deler Afrika på langs. De store afrikanske skogene ligger fort-

satt på vestsiden av denne kløften, savannelandskapet på østsiden.

- Typisk nok er sjimpansens og gorillaens viktigste områder ennå i skogene, mens de eldste sporene etter menneskets forfedre er funnet langs den 6000 kilometer lange riften.

- Eldst er de små australopitekinene, som trolig hadde sterke fellestrekk med moderne sjimpanser og bonoboer.

- For vel 2,4 mill. år siden utviklet de seg til homo habilis («håndverkmennesket»), den første arten som laget og brukte avanserte steinredskaper.

- De eldste sporene etter neste skudd på stammen, homo erectus («det oppreiste mennesket»), er 1,8 mill. år gamle.

- Homo erectus var de første til å bruke ild til å tilberede mat. De utvandret fra Afrika, og spredde seg til store deler av

Asia. Det er også funnet spor etter homo erectus i Spania og Georgia.

- Neandertalerne spredde seg til Europa og Midtøsten for rundt 400.000 år siden.

- Vår art, homo sapiens («det tenkende mennesket»), oppstod i Afrika for rundt 250.000 år siden. Vi utvandret fra Afrika for rundt 80.000 år siden, og har siden spredd oss til alle verdenshjørner.

MENNESKETS UTVIKLING: Hodeskaller fra australopithecus (1), homo erectus (2), neandertaler (3) og moderne menneske (4). ILL: V. P. VOLKOV

Kulturtipset: Verdens eldste kunstverk

«Gardner's Art through the Ages: The Western Perspective» er den lange tittelen på en av de virkelige mursteinene du bør ha i bokhyllen din dersom du er kunstinteressert.

MAGNE FONN HAFSKOR

Det praktfullt illustrerte tobindsverket er ført i pennen av den amerikanske professoren Fred S. Kleiner, og innledes med et kapittel om forhistorisk kunst.

Forfatteren går her direkte til det som må være menneskehetens aller eldste kjente kunstverk: En liten stein med et enten inngravert eller naturlig formet ansikt med tydelige menneskelignende trekk. En av våre forfedre (av arten *Australopithecus*

africanus) brakte denne steinen med seg til hulen sin i Makapansgatdalen i dagens Sør-Afrika, etter å sannsynligvis ha funnet den rundt 32 kilometer unna. Der oppbevarte hun den ved leiet sitt frem til hun døde.

Å se på bildet av denne steinen i dag er å se tre millioner år tilbake i tiden. Hva tenkte dette apemennesket, da hun fant den spesielle steinen? Hvorfor bar hun den med seg hele den lange veien tilbake til hulen? Og hvem var dette kortvokste folket, som søkte ly under klippetaket? De kjente ikke til ilden eller brukte steinredskaper, men de kunne gå på to bein - og hadde kanskje et enkelt språk. Men hadde de evnen til å gjenkjenne et ansikt, gjengitt på overflaten av en liten stein?

Australopithecus blir ofte omtalt som en «avansert sjimpanse», men det er jo et begrep vi like gjerne kan bruke om vår egen art. Tilfeldig eller ikke, denne steinen er begynnelsen på en svært lang historie. Vår historie. ●

Begravelsesbyrået for
byen og distriktet

Solstrands
Begravelsesbyrå as

DØGNVAKT • 55 55 16 16

Vår erfaring – din trygghet

DAHLS
begravelsesbyrå

Tlf 55 13 15 00
www.dbeg.no

Begravelsesbyråkjeden Jølstad

Bergen & Omegn
BEGRAVELSEHJELP

- vi utfører alt det praktiske eller tilrettelegger
for pårørende som ønsker å gjøre noe selv

Knut Helge
Polden

Espen
Polden

Tom
Wilson

Heine
Polden

Døgntelefon: 55 21 44 50 • mobil: 917 51 700
www.bergenogomegn.no

AVD. BERGEN
Teatergt. 20
5010 Bergen
Tlf: 55 21 44 50

AVD. BERGEN VEST
2.etg på Shellstasjonen
Sartor, 5353 Straume
Tlf: 55 21 44 50

Gi barnet ditt gode
verdier med på veien

Møllebakken Skole er
en kristen grunnskole med
små undervisningsgrupper,
gode faglige resultater, og
et inkluderende miljø som
elevene trives i.

Kontakt oss gjerne
for å få vite mer.

MØLLEBAKKEN SKOLE

Syvendedags Adventistsamfunnets grunnskole i Bergen

www.mollebakkenskole.no post@mollebakkenskole.no Tlf: 55 20 71 70

Kort fortalt:

Jeg er Vestlending, og lykken er å rusle en lun sommerveld langs Bryggen i Bergen!

Vis frem Vestlendingen i deg og velg mellom 31 motiv på ditt Visa kort. Du finner motivene på www.spv.no

 SparebankenVest
— satser på Vestlandet

Åsane Oasen Sletten Kilden

TOPPEBLOMSTER

Bestill blomster på www.toppeblomster.no Tlf: 55 18 03 00

MENY

SLETTEN

Frihet til å velge!

ÅPNINGSTIDER

Hverdager: **09-21**

Lørdager: **09-20**

Velkommen!

*Ti kan hjelpe til med rådgivning/
tilrettelegging ved begravelser/bisettelser*

 RAGNHILD THORSHEIM KRISTING

GRAVFERDSHJELPEN AS

Hagerupsvei 32X, 5093 BERGEN

Hele døgnet
Tlf. 55 27 28 29

FØRERKORT KL. B

-Fornøyde kunder
- Trygge sjåfører

Tlf.: 92 26 66 33

 ERIK STEPHANSEN
TRAFIKKSKOLE

 Finn ditt personlige

Tlf: 55 28 21 08
Natlandsveien 153
Åpent: 10-16 (tors 10-19)

ALT TIL BAD!

Tlf: 55 55 77 99
Natlandsfjellet 1a
www.comfort.no

comfort Landås
Svalland VVS

Hvem-hva-hvor i Slettebakken Menighetskontoret: Vilhelm Bjerknesvei 31, 5081 Bergen • Prestene treffes etter avtale
Tlf. 55 59 71 50 • Faks 55 59 71 59 • E-post: slettebakken.menighet@bkf.no - www.slettebakken-kirke.no

Sokneprest Jorunn M. Johnsen Telefon . . . 55 59 71 51 - 41 44 11 43 jorunn.johnsen@bergen.kirken.no Kapellan Lars Petter Eide Telefon . . . 55 59 71 52/994 83 804 lars.petter.eide@bergen.kirken.no Menighetskonsulent Mona Gangsøy Eide Telefon . . . 55 59 71 56 - 452 35 760 slettebakken.menighet@bergen.kirken.no Organist Olav Øgaard Telefon . . . 55 59 71 53/55 59 71 57 oegaard@bergen.kirken.no Telefon, privat 55 28 96 65 Kirketjener Sølvi Hansen Telefon 55 59 71 22	Menighetspedagog Kristin Trætteberg Telefon . . . 55 59 71 55 - 977 18 438 kristin.trætteberg@bergen.kirken.no Menighetens barnehage Telefon/faks 55 28 40 96 E-post . . . smbhg@broadpark.no Barnehagestyrer Signe Trætteberg mobil 906 18 691 Menighetens kor Olav Øgaard 55 28 96 65 Besøktstjenesten Anne Ingrid Alme 992 59 099 Eldresenteret Telefon 55 36 14 50	Søndagsskolen Kristin Trætteberg . . . 97 71 84 38 Speiderne Jan Thomas Moldung . 906 58 242 Kreating Charlotte Davidsen . . 919 94 285 Vilde Viki Johnsen . . . 926 30 908 Hovedleder lederkurs Sandra Sivertsen . . . 480 26 862 Cellegrupper: Birger Huun 55 28 92 04/917 15 464 KRIK. Hovedleder Svend Magnus Pettersen 990 24 727 Hovedleder Ungdomsklubben: Ingrid Fluge Hole . . . 970 95 284	Ungdomskontoret Telefon 55 59 71 56 Web www.utslett.no Ungdomsarbeider Harald Øgaard 416 38 175 Kamerunringen Inger Steinkopf 55 13 42 41 Gave til menigheten? Bankgiro 3624.51.12208 Menighets- rådsleder Inger Maren Tveit tlf: 957 90 603
--	--	--	--

I GUDS HÅND

Trosopplæring i
Slettebakken
menighet

HVA SKJER FREMOVER?

«BABYSANG». Tirsdag 4. september kl. 10.30 starter babysangen opp igjen - og vi er klar for å ta imot nye babyer og foreldre. Aldersgruppen er fra 0 til ca 9 måneder. Sammen synger vi kjente og kjære barnesanger - og lærer mange nye. Dessuten er det stor sjanse for å få nye venner for store og små! Vi avslutter med felles lunsj. Ta med matpakke, vi har kaffe, te og frukt. Velkommen! Deltakeravgift på kr. 300

«KNØTTESANG». Dette er sangsamling for barn fra ca 1-3 år og foreldre. Vi lærer sanger, rim og regler, og dessuten spiller vi på rytmeinstrumenter. Det blir også god tid til lek og fruktspising. Oppstart i høst er tirsdag 4. september kl. 17.00. Deltakeravgift på kr. 300

«MIN BÅT ER SÅ LITEN». Samling for 4-åringene. I oktober er det 4-åringenes tur: Vi samles i kirken mandag 15. oktober kl. 17.30. Vi utforsker kirken, hører historier, leker og synger. Og så avslutter vi med felles kveldsmat. Søndag 21. oktober kl. 11.00 er det familiegudstjeneste der 4-åringene får utdelt boken sin. Hjertelig velkommen!

Når det nærmer seg, kan du lese mer om samlingene på www.slettebakken-kirke.no
De ulike aldersgruppene vil også få egne innbydelser i posten. ●

Har du spørsmål om trosopplæringen i Slettebakken? Kontakt menighetspedagog Kristin:

• kristin.traetteberg@bergen.kirken.no
• 97718438

Under: Fra 4-årssamlingen i 2011.

Kyrkjelydsbygging i England: Misjon utan tropehjelm

Ingvild og Roar kjem rett frå Ten-Misjonsfestival i Farsund, der dei har delteke i lag med fem ungdomar frå Pulse-prosjektet i Barrow.

AV REIDUN HERNES

Vi tok ein prat med dei før dei vender nasa heimover til England.

- Kva tenkjer de om å bli titulerte som «misjonærar»?

Ingvild: -Eg tenkjer eigentleg at det er ei ære, men så tenkjer eg samtidig at eigentleg burde alle kristne oppfatta seg som misjonærar. Problemet med misjonærtittelen er at det ligg så mange assosiasjonar så langt framme for mange – tropehjelp og skjørt under knea, liksom. Vi blir liksom forplikta til å forklara kva det dreier seg om.

- Kvifor trengst norske misjonærar i eit tradisjonelt kristent land som England?

Ingvild: - Europa er faktisk det einaste kontinentet der kristendomen er på tilbakegang. Vi treng misjonærar i Europa, men vi treng det kanskje i eit anna format og på ein annan måte enn slik det tradisjonelt har vore. Det ein misjonær treng, er lysta

til å fortelja den glade budskapen. Ein misjonær kan vera ein som set i gang noko nytt, ein inspirasjon, kanskje rett og slett ein som kjem med ressursar og krefter som den lokale kyrkjelyden ikkje har. Og det treng ein i England like mykje som i Afrika.

- Kva har vore dei største utfordringane i arbeidet dykkar?

Roar: - Dei største utfordringane har vore dei store ulikskapane mellom dei anglikanske kyrkjene i Barrow. Det er seks ulike kyrkjer – nokre av dei er høgkyrkjelege med røykjelse og mange ritual, andre har lovsongsteam og nesten ingen liturgi. Det er vanskeleg å få til eit samarbeid mellom desse kyrkjelydane. Ei anna stor utfordring er dei vanskelege sosiale forholda i Barrow. Det er stor fattigdom, og få ressursar både økonomisk og kulturelt.

- Kva har vore dei største gledene i arbeidet?

Roar: - Då tenkjer eg med ein gong på ei jente som er blitt kristen

Ungdomsarbeid i Carlisle - evang

For over 1000 år sidan kom misjonærar frå England til Noreg og delte budskapen om Kvite-Krist. I dag sender Det Norske Misjonsselskap norske misjonærar til England.

Oppdraget er det same – å fortelja alle menneske at Jesus er sterkare enn døden. Slettebakken menighet støttar arbeidet til NMS i bispedømmet Carlisle i Nord-England.

I bispedømmet Carlisle har ein opplevd at ungdommen gradvis er blitt

borte frå gudstenester og kyrkjelydsarbeid. Her ønskjer ein difor å satsa på å etablere nye ungdoms kyrkjelydar, der unge skal vera med å bestemma både når det gjeld innhald og økonomi. Dette prosjektet er eit samarbeid mellom Church of England og NMS.

Sidan 2009 har misjonæranne Ingvild og Roar Hallesby Evjedal vore sentrale i dette prosjektet. Dei to, som er utsendingar frå Slettebakken menighet, har arbeidd i byen Barrow-In-Furness, nokre mil frå byen Carlisle. I samarbeid med eittåring-

Ingvild og Roar Hallesby Evjedal.

gjennom prosjektet. Ho hadde ingen eigen Bibel, så vi gav henne ein. Å sjå ansiktet hennar då ho fekk den Bibelen – det var eit syn som var verdt alle desse åra åleine. Det har òg vore stort å vera på Ten-Misjonsfestival her i Noreg no i august i lag med fem ungdomar frå Barrow. Å høyra dei fortelja frå scenen om kva Pulse-prosjektet har betydning for dei – det var fantastisk.

- Kva betyr det for dykk å vera utsendingar frå Slettebakken menighet?

Roar: - Det er veldig godt å

vita at nokon hugsar på oss kvar veke. Kvar søndag er vi med i bønene på gudstenesta i Slettebakken kyrkje – det er fantastisk å vita at ein har den støtta i ryggen.

- Om eit år reiser de heim frå Barrow. Kva håpar de står igjen når de forlet England?

Ingvild: -Vi har ikkje dei store forhåpningane om at vi då vil forlata ein blømande ungdomskyrkjelyd med hundrevis av ungdomar. Det tar lang tid å etablere noko slikt, men vi har hatt som mål å etablere eit ram-

meverk, eller ein grunnmur, som dei lokale kan jobba vidare innafor, og som på sikt kan bli ein eigen kyrkjelyd. Og det aller viktigaste er kanskje at vi har klart å bety noko for enkeltmenneske i den tida der vi har vore der. Då er det verdt det. ●

elisering og kyrkjelydsplantning

ar, også finansierte av NMS, har dei etablert eit barne- og ungdomsarbeid i denne byen. Målet er at dette arbeidet på sikt skal veksa seg så sterkt at det kan bli grunnlaget for ein ny ungdomskyrkjelyd.

Arbeidet er utfordrande på mange måtar. Barrow-in-Furness er ein typisk engelsk arbeidarby, og slit med store sosiale problem. Arbeidsløyse, mykje rusproblematikk og mange tenåringsgravide er sentrale stik-

kord. Det finst mange kyrkjer og kyrkjelydar i byen, men stort sett er dei små og med få unge medlemmer. Det har vore liten tradisjon for kyrkjeleg ungdomsarbeid i byen. Då prosjektet blei starta opp i 2009, fanst det berre ei ungdomsgruppe blant alle kyrkjene som skulle vera med i prosjektet. Denne gruppa hadde 6 medlemmer. Denne ungdomsgruppa har vore ryggrad i det arbeidet som no etter kvart har vakse fram.

Prosjektet, som etter kvart har fått namnet Pulse, driv eit mangfaldig ungdomsarbeid. Dei har ein workshop kafé der ungdomane kan melda seg på arbeidsgrupper som driv med drama, dans eller musikk, dei har ungdomsklubbar, dei har cellegrupper der ein samtalar om kristne tema, og dei er med på å driva ein buss som fungerer som Barrow sitt svar på fre-dagsklubben «Pust i Bakken» i Slettebakken. ●

- 13.05. Linnea R. Lassenes
- 20.05. Kasper Nilsen Nøklung
Christine P. Helgesen
Sander Spillum Larsen
Vebjørn T. Svingen
Troy Dale Johannesen
Tuva Bjørset Hirth
Emilie Louise L. Sunde
- 27.05. Noelia Marie J. Veidung
Borghild Jåstad Røyset
Oda Falkevik Hole
Marius Engelsen Eide
Christoffer Bachke
- 03.06. Amanda M. Haukås
Stella Wessel Pedersen
Liv Marie Strømme
Leif Andreas Strømme
- 10.06. Marius Hansen
Dennis D. Løklung
Mali M. Furevikstrand
Isak M. Furevikstrand
Maria M. Furevikstrand
- 17.06. Helene Wold Herfjord
Sofie Olivia Dahle
- 23.06. Sverre Olav Handeland
- 24.06. Heine Sæverud Jensen
Ida Blom Skaftå
Eirik Magnus Festervoll
Iver Myklebust
- 15.07. Sverre Røen Lønning
Elias Faldet Kiste
- 22.07. Johannes Haukeberg
Ellen Bøyum Smith
Iben Moen
Jenny Dahle Lefdalsnes
- 05.08. Peder Flaaten Bjerga
Petter Dahle Grøsvik

- 26.05. Kristina Lauvland og
Ingvar Bjelland
- 18.08. Marit Joele Sætre og
Jo Haveland Stevenson
- 18.08. Heidi Follevåg
og Bent Rolf Pettersen

- Anny Tangedal
Kåre Johannessen
Oddvar Steinar Andersen
Magnhild Jorunn Lihaug Østby
Kitty Ellefsen
Dagny Andrea Vedvik
Hans Jørgen Tørresen
Gerd Petra Bratland
Arvid Helge Rathe
Margrethe Storheim
Johnny Bjarne Berle
Per Smidt
Arvid Olav Rolstad
Trygve Hjelmbrække
Lilly Berit Hansen
Ingjerd Een
Agnes Kristine Solheim
Johnny Tveitan
Terje Sivertsen
Reidar Arnold Asbjørn Iversen
Ingrid Fuglestrand
Rigmor Pedersen

gudstjenester

2. september,

14. søndag i treenighetstiden

11.00: Høymesse ved Lars Petter Eide. Søndagsskole

9. september,

15. søndag i treenighetstiden

11.00: Gudstjeneste ved Jorunn M. Johnsen og Lars Petter Eide. Presentasjon av nye konfirmanter og innsetting av nye ungdomsledere. Søndagsskole.

16. september,

16. søndag i treenighetstiden

11.00: Høymesse ved Jorunn M. Johnsen og Lars Petter Eide. Dåp. Søndagsskole. Menighetsmøte om gudstjenestereformen etter gudstjenesten.

23. september,

17. søndag i treenighetstiden

11.00: Høymesse ved Jorunn M. Johnsen. Søndagsskole.

30. september,

18. søndag i treenighetstiden

11.00 Økumenisk gudstjeneste i Bergen Baptistkirke ved pastor Åge Frantzen og Lars Petter Eide. Motettkoret deltar.

7. oktober,

19. søndag i treenighetstiden

11.00: Høymesse ved Jorunn M. Johnsen. Dåp. Søndagsskole.

14. oktober,

20. søndag i treenighetstiden

11.00: Høymesse ved Jorunn M. Johnsen. Søndagsskole.

21. oktober,

21. søndag i treenighetstiden

11.00: Høsttakkefest. Familie-gudstjeneste ved Lars Petter Eide, Kristin Trætteberg og menighetens barnekor. Dåp.

Nåde!

Hva jeg gjør og hva jeg sier,
åpner ikke himlens port.
Det er nåde fra min Frelser.
Han har sonet, gav sitt liv
jeg må bare ta i mot,
åpne livet mitt for Jesus.
Nåde – Nåde – nøkkelen
til himlens port.

RUTH-LILLIAN FAUSKANGER

Tweenshelg i juni

Tweenshelg er et tilbud
til alle menighetens 12
og 13 åringer. En helg
full av lek, bading,
friluftsliv, latter og
fine samtaler.

En blid gjeng på
toppen av Hikletten
(Osterøy): Sigrid,
Einar, Knut,
Håvard, Fredrik
og Vegard

T.h.: Å lage popcorn på bål var
en av favorittaktivitetene.
Helt t.h.: Bratt utsikt fra
fjelltoppen.

Se hva som skjer ...

Pust i bakken

Ungdomscafé med lav terskel i Slettebakken kirke fredager kl 19 – 23, f.o.m. 17. august t.o.m. 14. desember. Vi har stengt i høstferien, 12. oktober.

Vi trenger flere frivillige voksne til å være vakter på Pust i bakken. Kan du tenke deg å bidra? Ta kontakt med Harald på telefon 416 38 175 eller e-post: h_ogaard@hotmail.com

11-kaffen for menn

Se mer info side 4

Onsdager i høst:

September: 12. 19. og 26.
Oktober: 10. 17. 24. og 31.
November: 14. 21. og 28.

Kamerunringen

Møter høsten 2012

Onsdagene

12. september

10. oktober

Alle dager kl 19 i Dåpssakrestiet/ foreningssalen

Pensjonisttreff i Slettebakken kirke

Onsdag 5. september

Pensjonisttreff kl 11.30.

Dagens tema: Tanker og minner fra grasrota.

Onsdag 3. oktober

Pensjonisttreff kl 11.30.

Åpen kirke

Torsdag 13. september

starter vi opp igjen med åpen kirke torsdager kl 11– 13.

Da er kirkerommet og

menighetssalen åpen for alle som har lyst til å stikke innom for en hyggelig prat, få en kopp kaffe/te og en vaffel. Kl 12.00 er det en enkel middagsbønn i kirkerommet. Velkommen

Andakter på sykehjem Slettebakken menighets Eldresenter

Dagligstuen på Eldresenteret, hver torsdag kl 17.00 fra 6. september

Kolstihagen sykehjem

Fredagene 7. september og 5. oktober kl 12.00

Slettemarken sykehjem
Onsdagene 5. september og 3. oktober kl 11.30